

Eko klöverfrö

Nr 3 - Maj 2011

Putsning av klöverfrö!

Putsa vitklövern och rödklövern i sista hälften av maj vid utsikt till regn! Alsikeklöver bör vanligtvis inte putsas.

Under maj månad är det putsning som är aktuellt i de ekologiska klöverfrövallarna.

Putsning: Målet med putsningen är att trycka till ogräsen så att klövern tar överhand. Baldersbrå är mest känslig för putsning i tidig knoppstadium. Våra erfarenheter är att putsning ger en jämnare blomning.

Torra förhållanden efter putsning sätter tillbaka klövern. **Med rådande torka måste ett väderomslag inväntas för att putsning skall vara aktuellt.** Regn efter putsningen ger en bättre och snabbare återväxt.

Vitklöver

2005 - 2007 jämfördes i sex försök putsning vid tre tidpunkter med ett oputsat led (A):

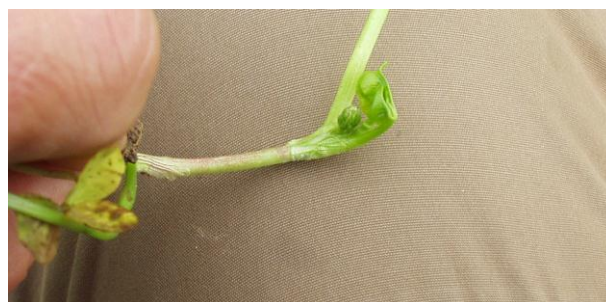
- B.** Putsning i knoppstadium (inga blommor i fältet men knoppar i botten)
- C.** Putsning ca 14 dagar senare än led B då 4-5 vita blommor syns per m²
- D.** Putsning i mitten av juni

Den tidiga putsningen gav högst skörd och flest blommor (tabell 1). Samtliga putsningar gav högre renvaruhalt och lägre inblandning av andra arter (ogräs), med undantag för en försöksplats där skräppa förekom. Senare putsning har gett bättre ogräseffekt, men risken för lägre skörd är stor efter ca 1 juni. Ju senare putsning desto kortare gröda vid skörd.

Tabell 1. Putsning av vitklöver i försök R6-9119. Medeltal av sex försök i Skåne och Östergötland 2005-2007. Putsningstidpunkterna avser försöken i Skåne.

Försöksled ¹	Ren frövara (kg/ha)	Relativtal	Baldersbrå, (g/m ²)
A. Ingen putsning	233	100	1326
B. Putsning knoppst, 15-24 maj	274	128	321
C. Putsning 4-5 blommor m ⁻² , 1-7 juni	188	97	73
D. Putsning 15 juni	98	58	15

Rekommendation: Putsa med frontmonterad rotorklippare eller betesputsare då det går lätt att hitta knoppar nere i beståndet. Oftast syns de första vita blommorna i fältet vid den här tidpunkten. En senare putsning kan ge en kraftigare ogräseffekt men kostar i skörd. Putshöjden bör vara ca 5 cm vid tidig putsning. Vid sen putsning bör putshöjden höjas till ca 10-15 cm. Anpassa höjden för att skona så många knoppar som möjligt men ändå slå av ogräset. Putsmaterialet är oftast svårt att ta bort men viktigt att sprida jämnt.

Tidigt knoppstadium i vitklöver

Rödklöver

I åtta försök jämfördes ett oputsat led med putsning på olika höjder vid två tidpunkter.

De åtta försöken visade:

- att en putsning över tillväxtpunkten i slutet av maj ger en högre skörd. Ogräsförekomsten minskar och skördetidpunkten påverkades inte.
- att en hård putsning under tillväxtpunkten i slutet av maj också ger en bra skörd, men risken för skördesänkning är stor framförallt om väderleken blir torr efter putsning.
- att en hård putsning i juni sänker skörden.

Under 2009 undersöktes effekten av hård putsning i slutet av maj i olika sorttyper på tre försöksplatser (tabell 2). Försöken visade att putsning ökat skörden i samtliga sorttyper med undantag för de diploida sorterna på försöksplatsen i Västmanland.

Rekommendation: Putsa rödklövern med frontmonterad rotorklippare eller betesputsare i stjälksträckningen (i sista hälften av maj). Putsningen bör göras över tillväxtpunkten om ogräsproblemen är små. Är ogräsförekomsten stor och jorden vattenhållande rekommenderas en hård putsning. Är beståndet luckigt och ogräsförekomsten stor kan två putsningar behövas; en första hård putsning i första halvan av maj. Följ upp med en putsning över tillväxtpunkten i slutet av maj. Det putsade växtmaterialet bör lämnas kvar i fältet – så återhämtar rödklövern sig snabbare.

Försiktighet med putsning bör iaktas i sena eller nordliga lägen, eftersom putsningen kan ge senare mognad och sämre grobarhet. Denna risk minskar om rödklövern strängläggs.

Tabell 2. Olika sorttyper av rödklöver- hård putsning (5-10 cm) i slutet av maj 2009, SFO-1160, Skåne, Östergötland och Västmanland.

Försöksled	Skåne	Östergötland	Västmanland
	Rent frö (relativt oputsat =100)	Rent frö (relativt oputsat =100)	Rent frö (relativt oputsat =100)
A. Medelsen diploid	119	108	90
B. Medelsen tetraploid	142	118	123
C. Sen diploid	123	115	97
D. Sen tetraploid	114	120	107
Ingen putsning	100	100	100
Hård putsning (medeltal av samtliga sorttyper)	124	115	104

Putsningsdemonstration i rödklöver

Alsikeklöver

Alsikeklöver bör inte putsas hårt då återväxten kan ge en kraftig skottutveckling vilket innebär ojämn blomning och mognad. Eventuellt kan man genomföra en yttlig putsning över tillväxtpunkten om det finns mycket ogräs.

Redaktion:

Thorsten Rahbek Pedersen, Jordbruksverket, Alnarp
tfn 040-41 52 82, e-post: thorsten.pedersen@jordbruksverket.se

Gunilla Larsson, Svensk raps
e-post: gunilla.larsson@svenskraps.se

Tore Dahlquist, Lantmännen Lantbruk
e-post: tore.dahlquist@lantmannen.com

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

